מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מושגי יסוד בזיהוי ידיעות שקריות
- לתרגל דרכים לבדוק מהימנות מידע לפני הבחירות
- להבין למה חשוב לקבל החלטות מתוך מידע אמין

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – שאלות אמריקאיות

1. א – לבדוק גם באתר חדשות מוכר נוסף
2. א – ידיעה שקרית או מטעה שמוצגת כאמיתית
3. א – שימוש במילים מוגזמות שמעוררות רגש חזק
4. א – כדי לדעת אם מדובר במידע ישן שהוצג כחדש
5. א – לבדוק אם התמונה עברה עריכה או הופיעה במקור אחר
6. א – כל אדם שרוצה להיות צרכן מידע אחראי

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – יש לבדוק מקור ומהימנות לפני שמאמינים
2. נכון – אתרים מוכרים בודקים מידע לפני פרסום
3. לא נכון – כמות לייקים לא מעידה על מהימנות
4. נכון – כך אפשר לאמת את נכונות המידע
5. נכון – עריכת תמונות יכולה ליצור מצג שווא
6. לא נכון – דיסאינפורמציה היא מידע כוזב שמפיצים במכוון כדי להטעות

חלק ג' – השלמת מילים

1. פייק ניוז
2. מקור
3. מטעה
4. בדיקת
5. דיסאינפורמציה

חלק ד' – התאימו בין המושג להסבר

- 1 – ב (ידיעה שקרית שמוצגת כאילו היא אמיתית)
- 2 – ג (גוף שבודק ומפרסם מידע באחריות)
- 3 – א (תהליך של אימות פרטים לפני שמאמינים)
- 4 – ה (כותרת שמציגה את הידיעה בצורה לא מדויקת כדי למשוך תשומת לב)
- 5 – ד (שינוי תמונה כדי שתיראה כאילו מתעדת משהו אחר)

חלק ה' – סדרו את שלבי הבדיקה

1. לקרוא את הידיעה בעיון ולשים לב לכותרת
2. לבדוק מי פרסם את הידיעה ומתי
3. לחפש את אותו מידע במקור נוסף ומהימן
4. לבדוק אם תמונות או סרטונים נראים אמיתיים ולא ערוכים
5. להחליט אם לשתף את הידיעה או לדווח עליה כשגויה

חלק ו' – כתיבה ברוח המשחק

1. דוגמה סבירה לידיעה בעייתית, עם שתי דרכי בדיקה כמו השוואה למקור נוסף ובדיקת תאריך או תמונה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הגדרה: ידיעה שקרית המוצגת כאמיתית
- למשל בדיקת מקור נוסף, תאריך פרסום או אם התמונה ערוכה
- כדי לקבל החלטות מתוך מידע נכון ואמין

טיפים להפעלה:

- אפשר להריץ את חלקי הדף כסבב שאלות לפני המשחק בלוח הטריוויה
- מומלץ לחלק לקבוצות כמו במשחק עצמו כדי לתרגל עבודת צוות
- אפשר להשתמש בדוגמה מהחלק הפתוח כדי להכין שאלות נוספות ללוח

דף תרגול: זיהוי פייק ניוז לפני הבחירות

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

לקראת משחק הטריוויה בלוח נתרגל מושגים ודרכים לזיהוי פייק ניוז, במיוחד בתקופה שלפני הבחירות שבה מתפרסם הרבה מידע ברשת.

1 חלק א' – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי הדרך הטובה ביותר לבדוק אם ידיעה ברשת נכונה?

א) לבדוק גם באתר חדשות מוכר נוסף ב) לשתף מיד לכל החברים ג) להאמין כי יש לה הרבה לייקים

ד) להתעלם תמיד מכל ידיעה

2. מהו פייק ניוז?

א) ידיעה שקרית או מטעה שמוצגת כאמיתית ב) כל ידיעה שלא אהבנו ג) ידיעה מעיתון רשמי

ד) סוג של משחק מחשב

3. מה יכול להעיד על כותרת מטעה?

א) שימוש במילים מוגזמות שמעוררות רגש חזק ב) ציון תאריך הפרסום ג) קישור למקור המידע

ד) שם הכתב בתחתית הכתבה

4. למה חשוב לבדוק את תאריך פרסום הידיעה?

א) כדי לדעת אם מדובר במידע ישן שהוצג כחדש ב) כדי לדעת כמה אנשים קראו אותה

ג) כדי לדעת מה מזג האוויר באותו יום ד) זה לא חשוב בכלל

5. מה כדאי לעשות כשרואים תמונה מפתיעה מדי ברשת?

א) לבדוק אם התמונה עברה עריכה או הופיעה במקור אחר ב) לשתף אותה מיד כי היא מעניינת

ג) להוריד אותה למחשב בלי לבדוק ד) להתעלם מכל התמונות באינטרנט

6. מי יכול להיעזר בבדיקת עובדות לפני שהוא מאמין לידיעה?

א) כל אדם שרוצה להיות צרכן מידע אחראי ב) רק עיתונאים מקצועיים ג) רק אנשי מחשבים

ד) אף אחד, זה מיותר

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כל ידיעה שמופיעה ברשת חברתית היא בהכרח נכונה	☐	☐
2	אתר חדשות מוכר ומוסדר נחשב לרוב מקור אמין יותר מפוסט אנונימי	☐	☐
3	אפשר לדעת שידיעה אמיתית רק לפי מספר הלייקים שהיא קיבלה	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
4	חשוב לבדוק יותר ממקור מידע אחד לפני שמאמינים לידיעה	☐	☐
5	תמונה יכולה לעבור עריכה ולהיראות כאילו מתעדת משהו שלא קרה	☐	☐
6	דיסאינפורמציה היא מידע נכון שמפרסמים כדי לעזור לציבור	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. ידיעה שגויה או מטעה שמוצגת כאילו היא אמיתית נקראת _____

2. לפני שמשתפים ידיעה כדאי לבדוק אם היא מגיעה מ _____ מהימן

3. כותרת שמנסה לעורר רגש חזק כדי לגרום ללחוץ עליה נקראת כותרת _____

4. הפעולה של בדיקת נכונות פרטי ידיעה לפני שמאמינים לה נקראת _____ עובדות

5. מידע כוזב שמופץ במכוון כדי להטעות את הציבור נקרא _____

4 חלק ד' – התאימו בין המושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. פייק ניוז	___	**א.** תהליך של אימות פרטים לפני שמאמינים
2. מקור מהימן	___	**ב.** ידיעה שקרית שמוצגת כאילו היא אמיתית
3. בדיקת עובדות	___	**ג.** גוף שבודק ומפרסם מידע באחריות
4. כותרת מטעה	___	**ד.** שינוי תמונה כדי שתיראה כאילו מתעדת משהו אחר
5. עריכת תמונה	___	**ה.** כותרת שמציגה את הידיעה בצורה לא מדויקת כדי למשוך תשומת לב

5 חלק ה' – סדרו את שלבי הבדיקה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	להחליט אם לשתף את הידיעה או לדווח עליה כשגויה
☐	לבדוק אם תמונות או סרטונים נראים אמיתיים ולא ערוכים
☐	לבדוק מי פרסם את הידיעה ומתי
☐	לחפש את אותו מידע במקור נוסף ומהימן
☐	לקרוא את הידיעה בעיון ולשים לב לכותרת

6 חלק ו' – כתיבה ברוח המשחק

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו דוגמה קצרה לידיעה שעלולה להיראות כמו פייק ניוז, וציינו שתי דרכים שבהן הייתם בודקים אם היא נכונה

כרטיס יציאה

מהו פייק ניוז?

ציינו שתי דרכים לבדוק אם ידיעה מהימנה

למה חשוב לבדוק מידע לפני הבחירות?

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀